

Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi

Editörler

Prof. Dr. Hilal Türker ALAN

Prof. Dr. Cengiz YAKINCI

 NOBEL TIP
KITABEVLERİ

ALTERNATİF İÇİNDEKİLER

Acil Tıp

5. Acil Yaklaşım -anafilaksi-	16
6. Acil Yaklaşım -endotrakeal entübasyon-	18
7. Acil Yaklaşım -konvülsiyon geçiren hasta yönetimi-	22
8. Acil Yaklaşım -temel yaşam desteği -çocuk-	24
9. Acil Yaklaşım -temel yaşam desteği -erişkin-	26
10. Acil Yaklaşım -yaşam bulguları ölçme ve değerlendirme-	28
11. Acil Yaklaşım -hava yolundan yabancı cisim çıkarma-	34
12. Acil Yaklaşım -ekstraoral dış kanama kontrolü-	36

Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi

1. Anamnez Alma	2
3. Muayene -erişkin-	8
92. Pulpa Testi -elektrikli-	344
93. Radyogram Çekimi - intraoral radiogram	348
94. Radyogram Çekimi -panoramik radyogram-	354
95. Tomogram Çekimi ve Değerlendirilmesi	358
96. Ultrasonografik Değerlendirme	362
103. Sistemik Hastalıklarda Dental Tedavi	386

Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi

13. Acil Yaklaşım - intraoral kanama kontrolü-	38
14. Ağrı Ayırıcı Tanısı -çene yüz bölgesi-	40
16. Antibiyotik Profilaksisi	46
21. Dezenfeksiyon -Kimyasal-	64
22. Diş Çekimi Maksilla -maksiller anterior, premolar ve molar diş-	66
23. Diş Çekimi Mandibula -mandibuler anterior, premolar ve molar diş-	72
24. Diş Çekimi -cerrahi-	78
33. El Yıkama ve Steril Eldiven Giyme	116
35. Hemogram Değerlendirmesi	124
36. İlaç Hazırlama -enjeksiyon-	128
37. İlaç Uygulaması -ön koldan damar yolu açma, kan alma ve IV ilaç uygulaması-	132
38. İlaç Uygulaması -deri içi ve deri altı-	136
39. İlaç Uygulaması -kas içi enjeksiyon-	140
40. İlaç Uygulaması -burun-	144
41. Kronik İlaç Kullananlarda Dental Tedavi	146
42. Glikometreyle Kan Şekeri Ölçümü	152
55. Koruyucu Ekipman Giyme-Çıkarma	208
56. Kültür Alma -kök kanalı ve dentoalveoler-	210
57. Lokal Anestezi Seçimi	214
58. Lokal Anestezi -topikal, submukozal infiltrasyon, intraligamenter, intrapulpal-	216
59. Lokal Anestezi - n. alveolaris superioris anterior, medius posterior, n. infraorbitalis, n. nasopalatinus anestezi-	220
60. Lokal Anestezi -inferior n. alveolaris inferior, n. mentalis ve n. bukkalis anestezi-	224
97. Reçete Yazma	366
99. Sterilizasyon -otoklav kullanabilme becerisi-	372
100. Sterilizasyon -döner alet sterilizasyonu ve bakımı-	374
104. Sütür Atma ve Alma	394
107. El Yıkama ve El Antisepsisi	404

Endodonti

18. Beyazlatma Teknikleri -walking bleaching-	52
20. Cam Fiber Post Uygulaması	60
43. Kök Kanal Tedavisi -daimi diş-	154
44. Kök Kanal Tedavisi -apeksi açık daimi diş-	158
45. Kök Kanal Tedavisi -süt diş-	162
46. Kök Kanal Tedavisinin Yenilenmesi	166
47. Kök Kanal Tedavisi-1-giriş kavitesi açma-	170
48. Kök Kanal Tedavisi-2 -çalışma boyunun belirlenmesi-	176
49. Kök Kanal Tedavisi-3 -preparasyon teknikleri-	178
50. Kök Kanal Tedavisi-4 -irigasyon aktivasyonu-	184
51. Kök Kanal Tedavisi-5 -dolum teknikleri-	188
98. Rubber Dam Uygulaması	368

ALTERNATİF İÇİNDEKİLER

Ortodonti

4. Muayene-ortodontik-	12
61. Ortodontik Hareketli Aparey	228

Pedodonti

2. Muayene -çocuk-	4
15. Ampütasyon Tedavisi -süt dişi-	44
17. Avülze Diş Tedavisi	48
52. Koruyucu Diş Hekimliği -flor uygulaması	194
53. Koruyucu Diş Hekimliği -pit ve fissür örtücü uygulaması-	198
62. Paslanmaz Çelik Kuron Uygulaması	234
105. Yer Tutucu Uygulaması -hareketli-	398
106. Yer Tutucu Uygulaması -sabit-	400

Periodontoloji

34. Ergonomik Yaklaşım	120
54. Koruyucu Diş Hekimliği -ağız hijyeni-	202
63. Gingival ve Plak İndeksi Ölçümü	238
64. Periodontal Cep ve Ataçman Seviyesi Ölçümü	242
101. Supragingival Detertaj ve Polisaj	378
102. Kök Yüzeyi Düzleştirilmesi ve Periodontal Küretaj	382

Protetik Diş Tedavisi

65. Protez -anatomik teşhis modeli için ölçü alma-	244
66. Protez -alçı modellerin artikülatöre alınması-	248
67. Hareketli protezlerde kişisel kaşık hazırlama	252
68. Hareketli Tam Protez-1 -fonksiyonel ölçü alma-	256
69. Hareketli Tam Protez-2 -kutulama, model elde etme ve kaide plağı hazırlama-	260
70. Hareketli tam protez-4 -mum şablon ve mum kapanış	264
71. Hareketli tam protez-3 -dikey boyut belirleme-	268
72. Hareketli tam protez-5 -dişli prova-	270
73. Hareketli tam protez-6 -modelaj-	274
74. Hareketli tam protez-7 -tesviye, polisaj-	278
75. Hareketli tam protez-8 -oklüzyon-	282
76. Hareketli tam protez-9 -teslim ve bakım önerileri-	286
77. Hareketli bölümlü protez-1 -destek dişler üzerinde protetik hazırlık yapma-	290
78. Hareketli bölümlü protez-2 -fonksiyonel ölçü alma-	294
79. Hareketli bölümlü protez-3 -iskelet alt yapı kontrolü mum şablon hazırlama ve diş seçimi-	298
80. Hareketli bölümlü protez-4 -dişli prova-	302
81. Hareketli bölümlü protez-5 -protez teslimi-	306
82. Hareketli bölümlü protez-6 -protez kontrolü-	310
83. Hareketli protezlerde astarlama ve kaide yenileme	312
84. Protez Tamiri	316
85. Sabit protez 1 -diş kesimi-	320
86. Sabit protez 2 -ölçü ve arklar arası kapanış kaydı alma	324
87. Sabit protez 3 -geçici kron hazırlama-	328
88. Sabit protez 4 -renk seçimi-	332
89. Sabit protez 5 -kron-köprü metal alt yapı uyumlaması	334
90. Sabit protez 6 -dentin prova-	338
91. Sabit protez 7 -daimi simantasyon-	342

Restoratif Diş Tedavi

19. Beyazlatma Teknikleri -office bleaching-	56
25. Dolgu Tedavisinde Kavite Açma -Black sınıf I-V-	82
26. Kuafaj Uygulaması -direkt, indirekt-	88
27. Dolgu Tedavisinde Matriks Uygulaması	92
28. Dolgu Tedavisinde Şeffaf Bant Uygulaması	96
29. Dolgu Tedavisinde Amalgam	98
30. Dolgu Tedavisinde Kompozit	104
31. Dolgu Tedavisinde Kompomer ve Cam İyonomer	108
32. Dolgunun Yenilenmesi	114

Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi

Editörler

**Prof. Dr. Hilal Türker ALAN
Prof. Dr. Cengiz YAKINCI**

© 2024 Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti.

Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi

Editörler:

Prof. Dr. Hilal Türker ALAN

Prof. Dr. Cengiz YAKINCI

Yardımcı Editörler:

Prof. Dr. Çiğdem GÜLER

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Uslu CENDER

Doç. Dr. Murat İÇEN

Prof. Dr. Sadullah KAYA

Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK

Prof. Dr. Tuba TALU

ISBN: 978-605-335-848-0

Bu kitabın, 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince editörlerin yazılı izni olmadan bir bölümünden alıntı yapılamaz; fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz; resim, şekil, şema, grafik vb.ler kopya edilemez. Kitap içerisinde yer alan bilgi ve görsel materyaller ile ilgili sorumluluk yazarına aittir. Her hakkı Nobel Tıp Kitabevleri Ltd. Şti'ne aittir.

NOBEL TIP KİTABEVLERİ TİC. LTD. ŞTİ.

www.nobeltip.com

Millet Cad. No: 111 Çapa-İstanbul

Tel : (0212) 632 83 33

E-posta : destek@nobeltip.com

DAĞITIM

Tel : (0212) 771 52 11 - (0212) 771 33 09

E-posta : hasannazli@nobeltip.com

Yayımcı : Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti.
Millet Cad. No:111 34104 Fatih-İstanbul

Yayımcı Sertifika No : 50192

Baskı / Cilt : Özgür Matbaacılık Basım
1250 Cad. No: 25 OSTİM OSB
Yenimahalle/Ankara

Matbaa Sertifika No : 46821

Kapak Resimleri : Prof. Dr. Çiğdem Güler, Prof. Dr. Derya Özdemir Doğan

Sayfa Tasarımı - Düzenleme : Hakkı Çakır

Kapak Tasarım : Şule Özdonakalan

Baskı Tarihi : Ocak 2024 - İstanbul

ÖNSÖZ

Diş hekimliğinde klinik uygulamalar mesleğimizin temel taşlarındandır. Diş hekimliği öğrencilerinin “bilmezse olmaz” olarak kabul edilen klinik uygulamalar, mezuniyetten sonraki dönemde de genç diş hekimleri için vazgeçilmez konulardır. Bu kitap, diş hekimliğindeki temel klinik uygulamaları detaylı olarak öğretmek ve uygulamaların nasıl yapıldığını hatırlatmak amacıyla her zaman kolaylıkla başvurulabilecek rehber bir cep kitabı olarak hazırlanmıştır ve bildiğimiz kadarıyla da ülkemizde bu formatta hazırlanan ilk kitaptır.

Diş hekimliğindeki klinik pratik uygulamaların yapılandırılmış olarak anlatıldığı bu kitapta, 107 farklı uygulama basamak basamak algoritmik akış içinde anlatılmış, aynı zamanda bu uygulamalar resimlerle ve videolarla desteklenmiştir. Bu kitabı “Nasıl kullanalım?” bölümü kitabın okunmasında size yol gösterecektir. Konu başlıkları kolay ulaşılması açısından A’dan Z’ye; birbirinin devamı olan konular ise art arda sıralanmıştır. Ayrıca kitabın alternatif içindekiler kısmından da yararlanarak ilgili konulara ulaşabilirsiniz. Kitabımıza ülkemizin 11 farklı diş hekimliği fakültesinden 45, 4 tıp fakültesinden 13, 2 hemşirelik fakültesinden 2, 1 eczacılık fakültesinden 1 öğretim üyesi destek olmuştur.

Kitabımıza katkıda bulunan bütün yazarlara, takdim yazısıyla kitabımızı onurlandıran kıymetli hocalarımız Sayın Prof. Dr. Gülten Kavak, Sayın Prof. Dr. Belgin Gülsün ve Sayın Prof. Dr. Ali Keleş’e, çizimleriyle renk katan genç diş hekimi Dt. Ravza Nur Yıldız’a, videolarımıza emek veren Sayın Dr. Öğr. Üyesi Tuncay Özdemir’e teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Genç diş hekimlerimizin meslek hayatlarında kitaptaki tıbbi bilgiler yanında Razi’nin “Bir dirhem ilim bin okka edebe muhtaçtır.” sözünü düstur edip hastalarını tedavi ederken etik kurallara ve insan anatomisine saygı duyarak görevlerini icra etmelerini gönülden diliyoruz.

Daha iyiye... Daha güzele... Sevgiyle...

Prof. Dr. Hilal Türker ALAN
Prof. Dr. Cengiz YAKINCI

TAKDİM

Diş hekimliği alanında eğitim alan öğrenciler ve yeni mezunlar, klinik uygulamalarda karşılaştıkları zorluklarla baş etmek ve mesleğe en iyi şekilde hazırlanmak için güvenilir bir kaynağa ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle, **“Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi”** kitabının oluşturulması, genç hekim adayları için büyük bir değer ifade etmektedir.

Öğrencim ve bu değerli çalışmanın yazarı olan Prof. Dr. Hilal Türker Alan'ın diş hekimliğinde kendini sürekli geliştirme çabası ve öğrenmeye duyduğu tutku kitabın ortaya çıkmasındaki en büyük etken olmuştur. Diş hekimliği pratiğine yönelik olarak hazırlanan bu kitap ülkemizde bu konuda sınırlı sayıdaki kaynağa katkı sağlayacaktır.

Bu eserin hazırlanmasında emek veren ve katkıda bulunan tüm yazarlara teşekkürlerimi sunuyorum. Kitabın, diş hekimliği eğitimi alan öğrencilere ve yeni mezunlara klinik uygulamalar konusunda güvenilir ve kalıcı bir kaynak olmasını diliyorum. Bu eserin, genç hekimlerin mesleki başarılarına önemli katkılar sağlayacağına inancım tamdır.

Prof. Dr. Gülten KAVAK

İKÇÜ Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı

TAKDİM

“Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi” kitabı, Türkiye’nin 14 farklı merkezinin katkı verdiği, bol görselli ve özgün anlatımıyla okuma ve öğrenmeye renk katan videolarıyla desteklenen bir kaynak olarak hazırlanmıştır.

Ülkemiz diş hekimliğinde çekirdek eğitim müfredatında yer alması gereken pratik uygulamalara bu kitapta yer verilmiştir. Klinik pratik uygulamalar konusunda kaynak azlığı nedeniyle, elinizdeki kitap eğitimde bir standart oluşturması açısından önemli bir rehber olacaktır. Güncel diş hekimliği eğitiminde, öğrencilerin klinik becerilerini sınamak için yapılan pratik sınavların objektif ve yapılandırılmış olması anlayışına uygun olarak hazırlanan bu eserin, diş hekimliği alanındaki büyük bir boşluğu dolduracağına inanıyorum.

Kitabın özellikle diş hekimliği öğrencilerimize ve meslektaşlarımıza rehber olacağını umuyor ve büyük bir özveriyle titiz çalışmalarını sonucu hazırlayarak Türk Tıbbına bu eseri kazandıran kıymetli öğrencimiz Prof. Dr. Hilal Türker ALAN ile Sayın Prof. Dr. Cengiz YAKINCI’ya ve kitabın değerli yazarlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Okuyuculara faydalı olması dileğiyle...

Prof. Dr. Belgin GÜLSÜN

DÜ Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı

TAKDİM

Diş hekimliğinde eğitim ve öğretim teorik ve uygulamalı derslerin birbirlerini tamamlayacak şekilde işlenmesiyle yapılmaktadır. Uygulamalı dersler hem prelinik hem de klinik eğitimde çok önemli yer tutmaktadır. Uygulamalı eğitimde diş hekimliği öğrencilerinin mutlaka bilmesi gereken konuların kitaplarla desteklenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde diş hekimliği fakültelerinin sayısı son yıllarda hızla artarak 100'ü geçmiştir. Bu hızlı artışın öğrenci eğitimine olumsuz etkileri olabilmektedir. Özellikle uygulamalı eğitimi destekleyen yazılı ve görsel kaynakların çeşitlendirilmesi ve sayılarının artırılması öğrenci eğitimini önemli bir şekilde destekleyecektir.

Diş hekimliği uygulamalı eğitiminin önemli bir ihtiyacını karşılayacak olan **“Diş Hekimliğinde Klinik Uygulama Rehberi”** kitabının hazırlanmasında BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesinin de katkı sunmasından dolayı çok memnunum. Fakülte öğretim üyelerimiz yeni diş hekimlerinin yetiştirilmesinde önemli bir açığı dolduracak olan bu önemli esere katkı yapmayı bir görev olarak addedip kitabın hazırlanmasına destek oldular.

Elinizdeki kitap genç diş hekimleri ve stajyer öğrenciler için klinik uygulamalar konusunda güvenilir ve kalıcı bir kaynak olacaktır. Bu eserin hazırlanmasında katkısı bulunan editörlere ve yazarlara teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ali KELEŞ

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı

İÇİNDEKİLER

Önsöz	iii
Takdim	iv-vi
1 Anamnez Alma	2
<i>Doç. Dr. Murat İÇEN</i>	
2 Muayene -çocuk-	4
<i>Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Nezahat KOÇAN</i>	
3 Muayene -erişkin-	8
<i>Doç. Dr. Murat İÇEN</i>	
4 Muayene -ortodontik-	12
<i>Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül EVREN</i>	
5 Acil Yaklaşım -anaflaksi-	16
<i>Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KAN</i>	
6 Acil Yaklaşım -endotrakeal entübasyon-	18
<i>Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Altunkaya YAĞCI</i>	
7 Acil Yaklaşım -konvülziyon geçiren hasta yönetimi-	22
<i>Doç. Dr. Betül KILIÇ</i>	
8 Acil Yaklaşım -temel yaşam desteği -çocuk-	24
<i>Doç. Dr. Özlem Tolu KENDİR</i>	
9 Acil Yaklaşım -temel yaşam desteği -erişkin-	26
<i>Prof. Dr. M. Gökhan TURTAY</i>	
10 Acil Yaklaşım -yaşam bulguları ölçme ve değerlendirme-	28
<i>Dr. Öğr. Üyesi Hakime ASLAN</i>	

11	Acil Yaklaşım -hava yolundan yabancı cisim çıkarma-	34
	<i>Doç. Dr. Özlem Tolu KENDİR</i>	
12	Acil Yaklaşım -dış kanama kontrolü-	36
	<i>Doç. Dr. Bahadır TAŞLIDERE</i>	
13	Acil Yaklaşım - intraoral kanama kontrolü-	38
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk BOYLU</i>	
14	Ağrı Ayırıcı Tanısı -çene yüz bölgesi-	40
	<i>Doç. Dr. Adalet ÇELEBİ</i>	
15	Ampiütasyon Tedavisi -süt dişi-	44
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Didem ODABAŞI</i>	
16	Antibiyotik Profilaksisi	46
	<i>Doç. Dr. Ayşe Özcan KÜÇÜK</i>	
17	Avülze Diş Tedavisi	48
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Nezahat KOÇAN</i>	
18	Beyazlatma Teknikleri -walking bleaching-	52
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Esmâ DİNGER</i>	
19	Beyazlatma Teknikleri -office bleaching-	56
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Merve Nur YILMAZ</i>	
20	Cam Fiber Post Uygulaması	60
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Melis Oya ATEŞ</i>	
21	Dezenfeksiyon	64
	<i>Doç. Dr. Yücel DUMAN</i>	
22	Diş Çekimi Maksilla -maksiller anterior, premolar ve molar diş-	66
	<i>Doç. Dr. Nihat LAÇİN</i>	
23	Diş Çekimi Mandibula -mandibuler anterior, premolar ve molar diş-	72
	<i>Doç. Dr. Ayşe Özcan KÜÇÜK</i>	

24	Diş Çekimi -cerrahi-	78
	<i>Doç. Dr. Ayşe Özcan KÜÇÜK</i>	
25	Dolgu Tedavisinde Kavite Açma -Black sınıf I-V-	82
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Ebru Uslu CENDER</i> <i>Dr. Öğr. Üyesi Enis ŞİMŞEK</i>	
26	Kuafaj Uygulaması -direkt, indirekt-	88
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Burak DAYI</i>	
27	Dolgu Tedavisinde Matriks Uygulaması	92
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Ebru Uslu CENDER</i>	
28	Dolgu Tedavisinde Şeffaf Bant Uygulaması.	96
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Burak DAYI</i>	
29	Dolgu Tedavisinde Amalgam	98
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Ebru Uslu CENDER</i>	
30	Dolgu Tedavisinde Kompozit	104
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Fikri Öcal</i>	
31	Dolgu Tedavisinde Kompomer ve Cam İyonomer	108
	<i>Doç. Dr. Pınar DEMİR</i>	
32	Dolgunun Yenilenmesi.	114
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Fikri ÖCAL</i>	
33	El Yıkama ve Steril Eldiven Giyme.	116
	<i>Doç. Dr. K. Barış SARICI</i>	
34	Ergonomik Yaklaşım	120
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i> <i>Doç. Dr. Tuba TALO</i>	
35	Hemogram Değerlendirmesi.	124
	<i>Prof. Dr. Emin KAYA</i>	
36	İlaç Hazırlama -enjeksiyon-	128
	<i>Doç. Dr. Pınar SOYLAR</i>	

37	İlaç Uygulaması -ön koldan damar yolu açma, kan alma ve IV ilaç uygulaması-	132
	<i>Doç. Dr. Hâkime ASLAN</i>	
38	İlaç Uygulaması -deri içi ve deri altı-	136
	<i>Doç. Dr. Pınar SOYLAR</i>	
39	İlaç Uygulaması -kas içi enjeksiyon-	140
	<i>Doç. Dr. Hakime ASLAN</i>	
40	İlaç Uygulaması -burun-	144
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Ülkü GÜN</i>	
41	Kronik İlaç Kullananlarda Dental Tedavi	146
	<i>Doç. Dr. Adalet ÇELEBİ</i>	
42	Glikometreyle Kan Şekeri Ölçümü	152
	<i>Doç. Dr. Bahri EVREN</i>	
43	Kök Kanal Tedavisi -daimî diş-	154
	<i>Prof. Dr. Sadullah KAYA</i>	
44	Kök Kanal Tedavisi -apeksi açık daimî diş-	158
	<i>Prof. Dr. Sadullah KAYA</i>	
45	Kök Kanal Tedavisi -süt dişi-	162
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Sacide DUMAN</i>	
46	Kök Kanal Tedavisinin Yenilenmesi	166
	<i>Uzm. Dt. Güzide ÇANKAYA</i>	
47	Kök Kanal Tedavisi-1-giriş kavitesi açma-	170
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Melis Oya ATEŞ</i>	
48	Kök Kanal Tedavisi-2 -çalışma boyunun belirlenmesi-	176
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Esmâ DİNGER</i>	
49	Kök Kanal Tedavisi-3 -preparasyon teknikleri-	178
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Esmâ DİNGER</i>	
50	Kök Kanal Tedavisi-4 -irigasyon aktivasyonu-	184
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Melis Oya ATEŞ</i>	

51	Kök Kanal Tedavisi-5 -dolum teknikleri-	188
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Esmâ DİNGER</i>	
52	Koruyucu Diş Hekimliği -flor uygulaması	194
	<i>Doç. Dr. Pınar DEMİR</i>	
53	Koruyucu Diş Hekimliği -pit ve fissür örtücü uygulaması-	198
	<i>Prof. Dr. Çiğdem GÜLER</i>	
54	Koruyucu Diş Hekimliği -ağız hijyeni-	202
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Nuray ERCAN</i>	
55	Koruyucu Ekipman Giyme-Çıkarma	208
	<i>Doç. Dr. Sibel Altunışık TOPLU</i>	
56	Kültür Alma -kök kanalı ve dentoalveoler-	210
	<i>Doç. Dr. Yücel DUMAN</i> <i>Dr. Dt. Oya TÖRÜN</i>	
57	Lokal Anestezi Seçimi	214
	<i>Doç. Dr. Ümit YOLCU</i> <i>Prof. Dr. Hilal Türker ALAN</i>	
58	Lokal Anestezi -topikal, submukozal infiltrasyon, intraligamenter, intrapulpal-	216
	<i>Doç. Dr. Nihat LAÇİN</i>	
59	Lokal Anestezi – n. alveolaris superioris anterior, medius posterior, n. infraorbitalis, n. nasopalatinus anestezisi-	220
	<i>Prof. Dr. Hilal Türker ALAN</i>	
60	Lokal Anestezi -n. alveolaris inferior, n. mentalis ve n. bukkalis anestezisi-	224
	<i>Doç. Dr. Nihat LAÇİN</i> <i>Dr. Öğr. Üyesi Sezai ÇİFTÇİ</i>	
61	Ortodontik Hareketli Aparey	228
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Samet ÖZDEN</i>	
62	Paslanmaz Çelik Kupon Uygulaması	234
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Deniz Sıla Özdemir ÇELİK</i>	

63	Gingival ve Plak İndeksi Ölçümü	238
	<i>Dr. Öğr. Üyesi V. Elif TOY</i>	
64	Periodontal Cep ve Ataçman Seviyesi Ölçümü	242
	<i>Dr. Öğr. Üyesi V. Elif TOY</i>	
65	Protez -anatomik teşhis modeli için ölçü alma-	244
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
	<i>Prof. Dr. Derya Özdemir DOĞAN</i>	
	<i>Doç. Dr. Göknıl Ergün KUNT</i>	
66	Protez -alçı modellerin artikülatöre alınması-	248
	<i>Prof. Dr. Derya Özdemir DOĞAN</i>	
67	Hareketli protezlerde kişisel kaşık hazırlama	252
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Nagehan BAKİ</i>	
68	Hareketli Tam Protez-1 -fonksiyonel ölçü alma-	256
	<i>Prof. Dr. Doğu Ömür DEDE</i>	
69	Hareketli Tam Protez-2 -kutulama, model elde etme ve kaide plağı hazırlama-	260
	<i>Uzm. Dt. Elif ÇELİK</i>	
70	Hareketli Tam Protez-3 -mum şablon ve mum kapanış	264
	<i>Öğr. Gör. Tuğba HERGÜNER</i>	
71	Hareketli Tam Protez-4 -dikeyboyut belirleme-	268
	<i>Doç. Dr. A. Serkan KÜÇÜKEKENCİ</i>	
72	Hareketli Tam Protez-5 -dişli prova-	270
	<i>Prof. Dr. Derya Özdemir DOĞAN</i>	
73	Hareketli Tam Protez-6 -modelaj-	274
	<i>Doç. Dr. Hamiyet KILINÇ</i>	
74	Hareketli Tam Protez-7 -tesviye, polisaj-	278
	<i>Doç. Dr. Hamiyet KILINÇ</i>	

75	Hareketli Tam Protez-8 -oklüzyon-	282
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Büşra TOSUN</i>	
76	Hareketli Tam Protez-9 -teslim ve bakım önerileri-	286
	<i>Öğr. Gör. Tuğba HERGÜNER</i>	
77	Hareketli Bölümlü Protez-1 -destek dişler üzerinde protetik hazırlık yapma-	290
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
78	Hareketli Bölümlü Protez-2 -fonksiyonel ölçü alma-	294
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
79	Hareketli Bölümlü Protez-3 -iskelet alt yapı kontrolü mum şablon hazırlama ve diş seçimi-	298
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
80	Hareketli Bölümlü Protez-4 -dişli prova-	302
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
81	Hareketli Bölümlü Protez-5 -protez teslimi-	306
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
82	Hareketli Bölümlü Protez-6 -protez kontrolü-	310
	<i>Doç. Dr. Göknil Ergün KUNT</i>	
83	Hareketli Protezlerde Astarlama ve Kaide Yenileme.	312
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Emel ARSLAN</i>	
84	Protez Tamiri	316
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Emel ARSLAN</i>	
85	Sabit Protez 1 -diş kesimi-	320
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
86	Sabit Protez 2 -ölçü ve arklar arası kapanış kaydı alma.	324
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	

87	Sabit Protez 3 -geçici kron hazırlama-	328
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
88	Sabit Protez 4 -renk seçimi-	332
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
89	Sabit Protez 5 -kron-köprü metal alt yapı uyumlaması-	334
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
90	Sabit Protez 6 -dentin prova-	338
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
91	Sabit Protez 7 -daimî simantasyon-	342
	<i>Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK</i>	
92	Pulpa Testi -elektrikli, soğuk-	344
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ŞEKER</i>	
93	Radyogram Çekimi - intraoral radyogram . . .	348
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ŞEKER</i>	
94	Radyogram Çekimi -panoramik radyogram- .	354
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ŞEKER</i>	
95	Tomogram Çekimi ve Değerlendirilmesi	358
	<i>Doç. Dr. Murat İÇEN</i>	
96	Ultrasonografik Değerlendirme	362
	<i>Doç. Dr. Murat İÇEN</i>	
97	Reçete Yazma	366
	<i>Uzm. Dr. Merve ALADAĞ</i>	
98	Rubber Dam Uygulaması	368
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt Sinan OCAK</i>	
99	Sterilizasyon -otoklav kullanabilme becerisi-	372
	<i>Doç. Dr. Yücel DUMAN</i>	
100	Sterilizasyon -döner alet sterilizasyonu ve bakımı-	374
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Pınar YILMAZ</i>	

101	Supragingival Detertraj ve Polisaj	378
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Arife SABANCI</i>	
102	Kök Yüzeyi Düzleştirme ve Periodontal Küretaj	382
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Nuray ERCAN</i>	
103	Sistemik Hastalıklarda Dental Tedavi	386
	<i>Doç. Dr. Gediz GEDUK</i>	
104	Sütür Atma ve Alma	394
	<i>Doç. Dr. Ayşe Özcan KÜÇÜK</i>	
105	Yer Tutucu Uygulaması -hareketli-	398
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Didem ODABAŞI</i>	
106	Yer Tutucu Uygulaması -sabit-	400
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Didem ODABAŞI</i>	
107	El Yıkama ve El Antisepsisi	404
	<i>Prof. Dr. Yasemin ERSOY</i>	
	Kaynakça	408
	Sözlük	412
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk BOYLU</i>	

YAZARLAR

Adalet ÇELEBİ Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-2471-1942

MEÜ, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Ahmet KAN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-0297-9772

DÜ Tıp Fakültesi, Çocuk Alerji ve İmmünoloji BD

Ahmet Serkan KÜÇÜKEKENCİ Doç. Dr.

ORCID 0000-0001-6628-0939

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Arife SABANCI Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-0956-1600

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji AD

Ayşe Özcan KÜÇÜK Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-8289-8066

MEÜ, Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Ayşegül EVREN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-9787-5609

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti AD

Bahadır TAŞLIDERE Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-5920-8127

Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD

Bahri EVREN Doç. Dr.

ORCID 0000-0001-7490-2937

İNÜ Tıp Fakültesi Endokrinoloji BD

Betül KILIÇ Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-0884-2635

İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Nöroloji BD

Burak DAYI Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-5289-438X

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Büşra TOSUN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0003-3145-4454

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Çiğdem GÜLER Prof. Dr.

ORCID 0000-0002-2581-9050

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Çiğdem ŞEKER Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0001-8984-1241

ZBEÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi AD

Deniz Sıla Özdemir ÇELİK Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-2274-5375

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Derya Özdemir DOĞAN Prof. Dr.

ORCID 0000-0003-2470-9930

SCÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Didem ODABAŞI Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-9070-1067

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Doğu Ömür DEDE Prof. Dr.

ORCID 0000- 0003- 1021-5702

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Ebru Uslu CENDER Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0003-0692-9681

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Elif ÇELİK Uzm. Dt.

ORCID 0000-0002-3654-5120

ODÜ Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD

Emel ARSLAN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-9319-5972

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Emin KAYA Prof. Dr.

ORCID 0000-0001-8605-8497

İNÜ Tıp Fakültesi Hematoloji BD

Enis ŞİMŞEK Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0001-7723-1390

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Esmâ DİNGER Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-0874-3736

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti AD

Fikri ÖCAL Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0003-3734-4395

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Gediz GEDUK Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-9650-2149

ZBEÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi AD

Göknîl Ergün KUNT Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-2925-9660

OMÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D.

Güzide ÇANKAYA Uzm. Dt.

ORCID 0000-0002-4699-6988

FÜ Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti AD

Hakime ASLAN Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-1495-3614

İNÜ Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Esasları AD.

Hamîyet KİLİNÇ Doç. Dr.

ORCID0000-0001-8055-3470

OMÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Hîlal Türker ALAN Prof. Dr.

ORCID 0000-0002-2063-4188

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Kemal Barış SARICI Doç. Dr.

ORCID 0000-0001-9595-1906

İNÜ Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD

Melis Oya ATEŞ Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0001-6478-3479

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti AD

Merve ALADAĞ Uzm. Dr.

ORCID 0000-0003-4950-0244

Nurdağı İlçe Devlet Hastanesi,

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

Merve Nur YILMAZ Dr. Öğr.

ORCID Üyesi 0000-0002-8037-6408

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Mevlüt Sinan OCAK Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-3121-2116

FÜ Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti AD

Muhammet Gökhan TURTAY Prof. Dr.

ORCID 0000-0002-1728-8237

İNÜ Tıp Fakültesi Acil Tıp AD

Murat İÇEN Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-2779-5646

NEVÜ Diş Hekimliği Fakültesi

Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi AD

Nagehan BAKİ Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-3221-4543

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Neslihan Altunkaya YAĞCI Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-1004-4889

İNÜ Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD

Nihat LAÇIN Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-3661-2378

İKÇÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş ve Çene Cerrahisi AD

Nuray ERCAN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-8161-7269

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji AD

Oya TÖRÜN Dr. Dt.

ORCID 0000-0002-0050-0262

İKÇÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş ve Çene Cerrahisi AD

Ömer Faruk BOYLU Dr. Öğr. Üyesi

ORCID Üyesi 0000-0002-7096-9736

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Özlem Tolu KENDİR Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-7580-405X

AKDÜ, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD

Çocuk Acil BD

Pınar DEMİR Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-2030-5429

NNYÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Pınar SOYLAR Doç. Dr.

ORCID 0000-0003-1565-2100

FÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Pınar YILMAZ Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0003-2309-2377

BAİBÜ Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD

Sacide DUMAN Doç. Dr.

ORCID 0000-0001-6884-9674

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Sadullah KAYA Prof. Dr.

ORCID 0000-0002-4644-0058

DÜ Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti AD

Samet ÖZDEN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-9733-9777

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti AD

Sezai ÇİFTÇİ Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0001-5099-2085

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Sibel Altunışık TOPLU Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-2915-4666

İNÜ Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Şafak KÜLÜNK Prof. Dr.

ORCID 0000-0001-5835-3691

OMÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi AD

Şebnem Nezahat KOÇAN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0003-1335-3190

Üsküdar Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti AD

Tuba Talo YILDIRIM Prof. Dr.

ORCID 0000-0002-7577-5703

FÜ Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji AD

Tuğba HERGÜNER Öğr. Gör.

ORCID 0000-0001-6655-1145

SCÜ Sağlık Hizmetleri MYO

Ümit YOLCU Doç. Dr.

ORCID 0000-0001-7312-2867

İMÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD

Vesile Elif TOY Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0001-5183-6295

İNÜ Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji AD

Yasemin ERSOY Prof. Dr.

ORCID 0000-0001-5730-6682

İNÜ Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları
ve Klinik Mikrobiyoloji AD (E)

Yücel DUMAN Doç. Dr.

ORCID 0000-0002-9090-2096

İNÜ Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji AD

Zeynep Ülkü GÜN Dr. Öğr. Üyesi

ORCID 0000-0002-7131-6585

İNÜ Eczacılık Fakültesi Klinik Eczacılık AD

KISALTMALAR

amp	amper
dk	dakika
DM	diabetes mellitus
DVT	dental volümetrik tomografi
EPT	elektrikli pulpa testi
ETT	endotrakeal tüp
Gi	gingival indeks
Hb	hemoglobin
HBP	hareketli bölümlü protez
Hct	hematokrit
IM	intramüsküler
IO	intraoral
IV	intravenöz
KAS	periyodontal ataçman seviyesi
kg	kilogram
KPR	kardiyopulmoner resüsitasyon
L	litre
maks	maksimum
mg	miligram
mL	mililitre
MI	miyokart enfarktüsü
MTA	mineral trioksit agregat
PÇK	paslanmaz çelik kuron
Pİ	plak indeksi
PO	perioral
SD	periyodontal cep
SF	serum fizyolojik
US	ultrasonografi
TME	temporomandibuler eklem

REHBERİ NASIL KULLANALIM?

ARAÇLAR	Anlatılan klinik uygulamanın araçları bu bölümde belirtilmiştir.
BASAMAK NUMARASI	BASAMAKLAR
1.	Kitap klinik dental işlemlerin uygulamalarının bir algoritma akışı içinde anlatıldığı bölümlerden oluşmaktadır.
2.	Konu sıralaması konu başlığına göre A'dan Z'ye alfabetik olarak yapılmıştır.
3.	Kitabın sonundaki dizin bölümünde farklı kelimelerle arama yaparak aradığınız konuya ulaşabilirsiniz.
4.	Kitapta bir işlemin birbirinin devamı olan aşamaları art arda konu başlıkları olarak sıralanmıştır.
5.	Birden fazla işlemin yer aldığı konularda her işlem bir harfle kodlanmıştır. Konu içindeki işlemlerin ortak basamakları konunun başında ve sonunda yer almaktadır.
6.	Basamaklarda açıklanması gereken bilgiler üst simgeyle belirtilerek dipnot olarak paylaşılmıştır ¹ .
7.	Uygulamaların görsel basamaklar bölümünde olan resimlerine, ilgili basamaklarda atıf yapılmıştır. (Resim 1)
8.	Konu videoları kitaba ait oluşturulan YouTube kanalında ^{**} bulunmakta ve karekodla kolayca erişilebilmektedir.

*Kullanılan araçlar.

¹Dip Not

Görsel Uygulama

Resim 1

Diş hekimliği öğrencilerinin “bilmezse olmazı” olarak kabul edilen klinik uygulamalar, mezuniyetten sonraki dönemde de genç diş hekimleri için vazgeçilmez konulardır. Diş hekimliğindeki klinik pratik uygulamaların yapılandırılmış olarak anlatıldığı bu kitapta, 107 farklı uygulama basamak basamak algoritmik akış içinde anlatılmış, aynı zamanda bu uygulamalar resimlerle ve videolarla desteklenmiştir. Konu başlıkları kolay ulaşılması açısından A’dan Z’ye; birbirinin devamı olan konular ise art arda sıralanmıştır.

Bildiğimiz kadarıyla ülkemizde bu formatta hazırlanan ilk ve tek kitap olan bu eserin diş hekimliği öğrencileri ve genç diş hekimlerine yol gösterici olması dileğiyle...

**NOBEL TIP
KİTAPLARI**
www.nobeltip.com
0533 745 55 22
destek@nobeltip.com

ISBN 978-605-335-848-0

9 786053 358480